

Maaneder senere, end den nu sættes. Jeg troer, at man maa være varsom med paa en saadan Maade at gribe ind i bestaaende Forpagningscontracter. Jeg har dernæst en Bemærkning at gjøre med Hensyn til § 4. Det fremgaaer af Forslagsstillereus Udtalelser, at Meningen skal være den, at en Ansættelse af Capitelstarten amtsviis for Fremtiden skal træde istedetfor den nu gjældende stiftsviis ansatte Capitelstart; men i de Contracter, som ere indgaaede, er det vistnok Stiftscapitelstarten, som er gjort til Norm, og naar nu Capitelstarten sættes for de enkelte Amter, saa kan man finde Stiftscapitelstarten ved at lægge Amtscapitelstarterne sammen og dividere med Antallet af Amtene. Dersom der altsaa ikke kommer til at staa Andet i Loven end det, der nu staaer, saa synes det mig, at Bedkommende maatte være berettigede til at kræve Betaling efter Stiftscapitelstarten, udregnet paa den Maade, som jeg antydede; og skal dette ikke være Meningen, saa troer jeg, det vil være nødvendigt at optage Noget derom i selve Loven. Efter Forslagets § 5 skulle de hidtil gjældende Regler for Capitelstartens Bestemmelse fremdeles blive ved Magt, forsaavidt de ikke forandres ved nærværende Lov, men der kunde dog maaskee være Anledning til at tage under Overveielse, om ikke nogle af disse Regler kunde trænge til at forandres. Jeg skal i saa Henseende for det Første henpege paa de mange forskjellige Artikler, hvorfor Capitelstarten sættes, og som ikke ere de samme i de forskjellige Stifter. Det er mig ogsaa bekjendt, at der undertiden maa gives Indberetninger over Prisen paa Artikler, der ikke ere Gjenstand for Kjøb og Salg; saaledes sættes der i Ribe Stift en Capitelstart for Honning, og i Aarhus Stift en Capitelstart for Boghvede, og det er ofte Tilfældet, at der slet ikke kommer Noget af disse to Artikler i Handelen i disse to Stifter. Endelig troer jeg ogsaa, det vilde være hensigtsmæssigt, om man satte særskilt Capitelstart for 2-radet og for 6-radet Byg; nu sættes Prisen paa Byg paa den Maade, at hvor der kun er 2-radet Byg, der tager man Prisen paa dette, hvor der kun er 6-radet Byg, tages Prisen paa dette, og hvor der er begge Slags, tager man en Middelpriis, men

derved opstaaer megen Vilkaarlighed, og jeg troer derfor ogsaa, det var Noget, som det var hensigtsmæssigt at foretage en Forandring med. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Gomar: Ja uagtet de Bemærkninger, jeg har hørt af flere af de ærede Talere, og som gaae ud paa, at man vil beholde den stiftsvise Inddeling for Ansættelsen af Capitelstarten, saa kan jeg dog ikke komme til anden Overbeviisning, end at den amtsvise Inddeling vilde være en heel Deel bedre. Den ærede Indenrigsminister udtalte sig om det Historiske ved denne Sag, men det Historiske er jo ligefrem, at man oprindeligt havde Afgiften i Kjørven, altsaa saa stedligt som muligt; jeg vil derfor virkelig tilraade, at man gaaer endnu videre end efter Forslaget, saaledes at man, hvis det er gjørligt, ansætter Capitelstarten for mindre Districter end for hele Amter. Naar den ærede Rigsdagsmand for Densse Amis 3die Valgkreds (C. E. Møller) har yttret, at det af mig omtalte Andragende om Forandringer ved Ansættelsen af Capitelstarten, som er indkommet til Thinget, var foranlediget ved, at denne Sag nu er sat i Bevægelse her, da yttrede jeg første Gang, og skal nu gjentage det, at dette Andragende er dateret den 4de Novbr. 1856, altsaa længe for dette Lovforslag forelaa, og at Sagen allerede længe forud har været sat i Bevægelse igjennem Pressen, for ikke at tale om, at den har været drøftet mellem Mand og Mand. Naar den samme ærede Rigsdagsmand har yttret, at Capitelstarten i Almindelighed ikke er ansat for høi, og vil bevise dette deraf, at han har faaet 1 Mk. mere for hver Td. Korn, som han har bragt til sin Kjøbmand i den Tid, han har været Præst i Egen, saa kunde jeg fristes til at spørge ham, om han da ikke kjøbte de Varer, som han ellers brugte, hos den samme Kjøbmand, og om det ikke er paa Grund deraf, at hans Kjøbmand har givet ham 1 Mk. mere for Tønden. Det skal ikke være noget ganske Ualmindeligt, at man siger til en Præst, som man veed har godt Korn: „Vil De sælge Deres Korn til mig, saa skal jeg give Dem saa og saa meget mere for Tøn-